

POSITIVE EDUCATION

OPO COACHING

VALMENTAVAN TYÖOTTEEN OPAS

Parhaat käytänteet ohjaukseen, kohtaamiseen ja hyvinvoinnin vahvistamiseen

Materiaali on tuotettu Positive Education Oy:n toteuttamassa opetushallituksen rahoittamassa OPO COACHING -hankkeessa, johon osallistui yli 300 opoa ympäri Suomen.

POSITIVE EDUCATION

1. Miksi valmentava työote on tärkeä?

Valmentava työote perustuu siihen, että jokaisessa ihmisessä on potentiaalia ja kykyä löytää ratkaisuja itse. Opon tehtävänä ei ole tarjota valmiita vastauksia, vaan luoda tila, jossa opiskelija, tai kollegakin, voi ajatella selkeämmin ja nähdä uusia mahdollisuuksia.

Valmentava työote:

- lisää toimijuutta ja motivaatiota
- vahvistaa hyvinvointia
- rauhoittaa vuorovaikutusta
- tukee ammatillista identiteettiä

Pienikin kysymys voi avata suuren oivalluksen.

2. Valmentavan ohjauksen periaatteet

Valmentava työote rakentuu seuraavista periaatteista:

- kuuntelen enemmän kuin puhun
- kysyn sen sijaan, että neuvon
- näen vahvuudet, en vain ongelmat
- uskon potentiaaliin silloinkin, kun toinen ei vielä usko

Esimerkkejä kysymyksistä:

- Mihin haluaisit seuraavaksi keskittyä?
- Mitä olet jo tehnyt hyvin?
- Mikä pieni askel voisi viedä eteenpäin?

POSITIVE EDUCATION

3. Opon oma sisäinen työ

Johtaminen ja ohjaus vahvistuvat, kun omat arvot, vahvuudet ja rajat ovat kirkkaampia. Valmentava ote alkaa itsestä ja siitä, että opinto-ohjaaja on tietoinen omasta tilastaan.

Pieni pysähtyminen ennen ohjausta voi muuttaa kohtaamisen suuntaa:

- Hengitä.
- Ole aidosti läsnä.
- Katso rauhassa.
- Anna tilaa ajattelulle.

Opo ei etsi aina oikeaa vastausta, vaan mahdollisuutta ajatella yhdessä.

4. Kysymysten voima

Hyvä kysymys tekee ajattelusta näkyvää. Kun opiskelija löytää itse vastauksen, sitoutuminen kasvaa ja itseluottamus vahvistuu.

Hyödyllisiä kysymyksiä:

- Mitä sinä ajattelet tästä?
- Milloin olet ollut parhaimmillasi?
- Mikä auttaisi sinua seuraavaksi?

Ratkaisukeskeinen ajattelu syntyy kysymysten kautta, ei neuvoista.

POSITIVE EDUCATION

5. Vahvuuksien tunnistaminen

Vahvuudet eivät ole vain mukavia piirteitä, vaan ne ovat resurssi selviytymiseen ja oppimiseen. Kun vahvuudet sanoitetaan, motivaatio kasvaa ja nuori näkee itsensä toimijana.

Harjoituksia:

- vahvuuskortit
- Viisi sormeaa -harjoitus
- tavoite-vahvuus-jana
- Milloin olet ollut parhaimmillasi?

Vahvuuksien näkyväksi tekeminen lisää toiveikkuutta.

6. Läsnaolon johtaminen

Rauhallinen rytmi luo turvallisen tilan. Läsnaolo ei synny itsestään, vaan sitä voi harjoitella.

Käytännön keinoja:

- lyhyt hengähdys ennen ohjausta
- hiljainen minuutti alussa
- jo tehdyn työn huomioiminen
- ystävällinen katse ja rauhallinen puhe

Kun ohjaaja on rauhallinen, myös ohjattava rentoutuu.

POSITIVE EDUCATION

7. Valmentava ote työyhteisössä

Valmentava työote näkyy myös työyhteisön ilmapiirissä ja yhteistyössä. Se voi lisätä empatiaa, ehkäistä uupumista ja selkeyttää tavoitteiden asettamista.

Se voi näkyä esimerkiksi:

- avoimempina keskusteluna
- kuulemisen kulttuurina
- toimivampina palaverina
- huomion siirtymisenä ongelmista mahdollisuuksiin

Kuunteleva työyhteisö löytää paremmin yhteisen suunnan.

8. Ohjaajan muistilista

Muista:

- kohtaaminen on tärkein työväline
- kysymys voi olla parempi kuin vastaus
- innostus ja kiire ovat molemmat tarttuvia
- jokaisessa tilanteessa on mahdollisuus kasvuun
- ohjaaja ei kannata liikaa – hän kannustaa

Valmentava työote ei ole menetelmä vaan asenne. Se näkyy tavassa katsoa ihmistä, kuunnella, kysyä ja rohkaista. Kun opinto-ohjaaja uskoo nuoren kykyyn oppia ja löytää suuntaa, se vaikuttaa koko kouluyhteisön hyvinvointiin.

Sinä voit muuttaa suuntaa, yksi kohtaaminen kerrallaan.